

Kosovo: Nezavisnost i Pokrajinski Izbori

Author: [Shkëlzen Maliqi](#)

Očekuje se da će pitanje nezavisnosti dominirati predizbornom kampanjom uoči predstojećih opštih izbora na Kosovu.

Predizborna kampanja na Kosovu uoči opštih izbora zakazanih za 17. novembar počinje ove sedmice, pri čemu su uočljive tek male razlike između glavnih rivala u izbornom procesu. Svi žele da pokrajina postane suverena država. Jedino pravo pitanje sa kojim se suočavaju glasači jeste - koga izabrati za predvodnika.

Za razliku od atmosfere nasilja koja je obeležila prošlogodišnje lokalne izbore, političke stranke, pogotovo one militantnije, sada imaju liberalniji, progresivniji pristup shvatajući da su im veće šanse za osvajanje vlasti ukoliko se predstave kao nepokolebljive demokrate.

Mada se očekuje da stranka Ibrahima Rugove, Demokratski savez Kosova, LDK, izađe kao pobednik sa ovih izbora, čini se da će najverovatnije biti primorana da oformi koaliciju ako želi da ima natpolovičnu većinu. Čoveka, koji je nekada uživao skoro bezuslovnu podršku na Kosovu tokom devedesetih kada je predvodio pokret pasivnog otpora Miloseviću, sada podržava tek polovina kosovskih Albanaca.

Rugovini rivali, Hasim Taqi i Ramus Haradinaj, veruju da je njegovo vreme prošlo, te da će njegov uzdržani pristup sklon kompromisu usporiti put ka nezavisnosti, a možda ga i onemogućiti.

Veliki deo podrške sada uživaju stranke koje su proizašle iz Oslobođilačke vojske Kosova, OVK: Tacijeva Demokratska stranka Kosova, PDK, i Haradinajev Savez za budućnost Kosova, AAK. Istraživanje javnog mnjenja ukazuje da Tacijevu stranku podržava 30 odsto, a Haradinajevu 10 odsto glasova. I jedan i drugi računaju na nastavak laganog pada Rugovinog uticaja i popularnosti.

Demokratski savez Kosova će, međutim, verovatno naglasavati da je upravo Rugovino dugotrajno delovanje u opozicionim redovima promovisalo kosovsko pitanje na međunarodnoj sceni. Njegova harizma i iskustvo, tvrde njegove pristalice, predstavljaju bolju osnovu za osvajanje nezavisnosti u odnosu na Taciju i Haradinaja koje smatraju nervoznim, neiskusnim i nasilnim akterima na političkoj sceni.

Taci i Haradinaj, bivši komandanti Oslobođilačke vojske Kosova, trude se da poprave svoj imidž, te da se u javnosti predstave kao dostojni politički rivali odbacujući nekadašnju "militantnu" opciju.

Osim kritika upućenih Rugovi zbog sklonosti kompromisu, Demokratska stranka Kosova je u više navrata ukazivala na činjenicu da nije uspeo da izgradi albansku platformu za samostalnost pokrajine od okončanja sukoba 1999. godine.

Savez za budućnost Kosova pokušava da izmeni svoj imidž levicarske koalicije militantnih aktivista i zastupnika radikalne opcije. U znak protesta nekoliko tvrdokornih grupa su napustile ovaj savez. Ova koalicija se trudi da privuče liberalne stranke, te je čak i Mahmut Bakali postao njen član. Ovaj bivši komunistički lider, koji je van političke scene već dve decenije, takodje je cenjeni intelektualac, poznat u javnosti, te se smatra da će njegova podrška doneti značajan broj glasova.

I Bakali i Haradinaj sugerisu da bi u ovom istorijskom trenutku za Kosovo, kada se čini da je nezavisnost realna opcija, trebalo oformiti posle izbora široku koaliciju koja bi okupila sve stranke. Ne sme se dopustiti, smatraju oni, da sve odluke o budućnosti pokrajine donosi jedna partija ili stranačka grupacija.

Upravo problem nezavisnosti dovodi u pitanje ucesce oko 170.000 kosovskih Srba. Mada se njih vise od pola registrovalo za izbore, nejasno je da li ce zaista pojaviti na birackim mestima. Zbog demografskih faktora, pokrajinskim parlamentom ce dominirati kosovski Albanci koji ce pokusavati da se izbore za sopstvenu drzavu, pa srpski lideri veruju da bi ucescem na izborima 17. novembra pruzili legitimnost albanskim teznjama ka nezavisnosti.

Medjunarodna zajednica pokusava da ubedi Srbe da ucestvuju na izborima tvrdeci da ce im to omoguciti da imaju uticaja na sudbinu pokrajine. Za Srbe je rezervisano deset poslanickih mesta u kosovskom parlamentu. Ukoliko budu uzeli ucesca na izborima, mogli bi osvojiti citavih 27 poslanickih mesta u pokrajinskoj skupstini.

Cini se da ce se ovi izbori odrzati u znatno povoljnijim uslovima u odnosu na proslogodisnje oktobarske lokalne izbore koje je obelezilo nasilje. Dok se albanske stranke trude da poboljsaju svoj imidz, sve je manje napetosti i nezdravog rivalstva izmedju umerenog i militantnog politickog bloka, nema vise zastrasivanja, pretnji i premlacivanja politickih protivnika.

Kosovski politicki lideri su izgleda shvatili da moraju biti strpljivi i raditi uz ogranicena ovlasčenja koja pripadaju pobedniku na izborima. Shvatili su da ce njihovom zemljom upravljati Visoki predstavnik Ujedinjenih nacija u okviru UN misije na Kosovu zbog cega ce, kratkorocno, ovlasčenja novog parlamenta biti ogranicena.

Uz to, postoji svest o tome da ce izabrani predstavnici u novoj skupstini imati vaznu ulogu u pregovorima o buducem statusu Kosova, kao i da je pokrajini potrebna efikasna administracija i snazan politicki tim sposoban za ucesce u ovim pregovorima.

Shkelzen Maliqi je nezavisni novinar iz Pristine.

Location: Kosovo

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/kosovo-nezavisnost-i-pokrajinski-izbori>